

" P T Á Č E K "
=====

I když na III.ročníku soutěže vlastních konstrukcí v Novém Jičíně v roce 1951 uletěl a po 20ti minutách letu zmizel v mracích,zachoval se třípohledový nákres hlavně díky pořadatele a dopisovatele V.Plačka.Ten při přejímce modelů posoudil model jako zajímavý a ihned poměřil,akreslil, vyptal se na podrobnosti.Jako přímý účastník popsal průběh soutěže včetně dosažených výsledků v časopisu Mladý technik 1951/11.Celkem se soutěže zúčastnilo 35 modelářů v kategoriích větroňů,samokřidel a kachen vlastních konstrukcí.Během soutěže ulétlo 7 modelů,vál silný vítr a létání bylo docela náročné.Teprve kolem poledne se vítr zklidnil a pak soutěžící dosahovali docela slušných výsledků.

Popisovaný model je celý stavěn z tuzemského materiálu,hlavně pro lety v termice a opatřen překližkovým flettnerem usazeným na Al.plechu 0,5 se stálou výchylkou cca 30°.Vyznačuje se velmi dobrou stabilitou,hlavně v zatáčkách kde velmi "sedí".Startovací háček je boční,ohnutý z ocelového drátu ø1,5mm a je na té straně trupu kde je vyhnutý flettner.Novojičínskými modeláři je právě boční háček velmi oblíben pro stabilní starty i v silném větru,kdy model okamžitě po vypuštění přechází do své letové zatáčky.Trup modelu je lichoběžníkového tvaru se dvěma hlavními podélníky se směrovkou dole a mírně nadsazenou výškovkou do V.Křídlo eliptického tvaru s dvojitým vzepětím,dělené a spojené duralovými spojkami.Po ulétnutí tohoto modelu,hned po soutěži se dal Václav do práce a postavil vylepšenou verzi se kterým se v následujícím roku 1952 umístil jen o30 sec.za vítězem na 2.místě.Zato zvítězil v kategorii kachen,kde je jejich průkopníkem a neúnavným stavitelem nových modelů.Postavil jich už pěknou řádku jak pro kategorií kachen,tak i samokřidel ve kterých docela často vítězí.Je jen škoda ,že se těmto zajímavým kategoriím věnují převážně jen kluboví kolegové z N.Jičína.

Stavební postup:

T r u p - lichoběžníkového průřezu za křídlem přechází do tvaru kosotverce,kde páteř tvoří dva hlavní podélníky 3x8,předem ohnuté do prohnutého tvaru nad plamenem svíčky.Dalšími podélníky tvořící tvar trupu jsou 3x5 jen vepředu od hlavice je lyže z překl.3 z obou stran vystužen překližkou 1mm.Hlavice je vyřezána z jednoho kusu lipového špalíku,předem tvarovaná,se zářezy pro podélníky a vyvrtaným otvorem ø20 pro zátěž.Trup vzadu přechází ve spodní směrovku,mírně nadsazenou nad obrys,zpevněnou podélníky 2x5 v horní části.Zakončení tvoří flettner slepený ze dvou dílů překl.1 s vlepeným Al.plechem 0,5mm.Podložná deska pod výškovkou je také z překl.1 /léta napříč/ s nalepenými podélníky 3x5,zbroušenými do úkosů dle vzepětí výškovky.Všechny přepážky jsou vyřiznuty z překl.1 a

vylehčeny, včetně zářezů pro podélníky. Na oba hlavní podélníky 3x8 naznačíme vzdálenosti přepážek, vlepíme je do zářezů v hlavici, vzadu stáhneme gumičkou a srovnáme, abychom mohli po zaschnutí vlepovat ve svislé poloze přepážky. Po zaschnutí přidáme překližkovou lyži a zbývající podélníky. Vzadu dolepíme náběžku směrovky i odtokovku slepenou ze dvou podélníků 2x10 a vlepěným flettnerem. V místě usazení křídla nalepíme zešikmené podélníky 4x4, ale až po poteku papírem. Zato nezapomeneme na vlepění trojúhelníku z překl. 1,5mm pro vsazení kolíku 4x4 pro úchyt křídel gumovými oky. Boční startovací háček ohneme z ocel. drátu $\phi 1,5$ a přivážeme nití na hlavní podélník 3x8, zalepíme. Vzdálenost háčku od těžiště dopředu je 10mm a je na té straně kterou zatáčku chceme létat. Na tu stranu vyhneme i flettner.

K ř í d ě l o - dělené, spojené dvěma duralovými spojkami v místech podélníků. Přelepěním podélníků překližkou 1mm z obou stran mezi středovými žebry, vytvoříme kapsy pro spojky. Tyto vyřežeme z duralového plechu 3mm v požadovaném vzepětí a pro přední spoj přelepíme spojku z obou stran překl. 1mm na šíři 5mm. Všechna žebra vyřízneme z překl. 1 a vylehčíme. Náběžka je pro větší pevnost křídla slepená z podélníků 3x5 a 3x10, na uších předem ohnuty do tvaru nad svičkou. Hlavní podélníky 3x5 i pomocné 2x3 jsou v místě lomení vystužené spojkami z překl. 3mm, předem slepeny a ovázané nití. Odtokovka 3x10 zbrúšená do klínu se zářezy pro žebra. Na uších lamelována z podélníků 2x3 v hřebíčkové šabloně dle zakřivení a teprve po zaschnutí zbrúšená do klínu. Koncové oblouky jsou ohnuty z bambusu 3x3 a ovázané nití.

Střed křídla sestavíme na rovné desce s podložkami podél pod hlavním i pomocným podélníkem, srovnáme a pečlivě lepíme. Stejným způsobem slepíme i ucho křídla, včetně rohových výstuh. Po sundání z desky, jen tak v ruce vlepujeme stojiny z překl. 1x15 mezi podélníky a žebra. Nezapomeneme ani na horní potah středu křídla, nebo aspoň z výkresu v místě poutání k trupu gumovými oky. Pečlivě vybrousíme tvar náběžky a lehce celé křídlo.

V ý š k o v k a - je vcelku, do mírného vzepětí, uprostřed slepená pomocí spojky z překl. 3mm. Všechna žebra jsou z překl. 1 s vylehčovacími otvory. Náběžka na koso 4x4, hlavní podélníky 2x3, odtokovka 2x8 s naříznutými konci podél, ohnuty a zalepeny do tvaru. Teprve pak zbrúsíme do klínu se zářezy pro žebra. Koncové oblouky ohnuty z bambusu 3x3 nad plamenem a k podélníkům přivázané nití. Po sestavení a slepení v celek zaoblíme náběžku, vlepíme stojiny z překl. 1x15, přebrousíme před potahem.

P o t a h - trup silným papírem Kablo, nebo dvěma vrstvami balicího papíru. Křídlo středně silným a výškovku tenkým papírem Kablo. Lepeno studeným kličem Kasein namíchaným den předem. Potah vypneme vodou, špendlíme na desce s podložkami proti zkroucení. Trup sušit ve svislé poloze, aby se

nezkroutil. Všechny díly 3x lakovány lesklým nitrolakem a barevné ozdoby stříkány fixírkou.

Před zalétáním dovažíme oloven tak, abychom dodrželi polohu těžiště. Ještě zkontrolujeme správné úhly seřízení a jdeme model zalétat, nejlépe v klidném ovzduší na mírném svahu. Zpočátku jen hozením z ruky tak, aby model spořádaně letěl bez houpání či příkře k zemi a v mírné zatáčce, kterou chceme létat. Teprve pak ověříme start šňůrou na boční háček. Pokud je háček správně umístěn měl by model stoupat obloukem nahoru až nad hlavu a odpoútat se do správné zatáčky i při zvýšené rychlosti. Takto seřízený model létá stabilně a často využívá stoupavých proudů.

Z dobového tisku převzal a zpracoval Raška Zdeněk senior.

Technická data modelu:

Rozpětí	2000mm
Délka	1380mm
Plocha celkem	53,3dm ²
Váha	650g
Zatížení	12,2g/dm ²
Průřez trupu	48cm ²
Profil křídla	G5P
Výškovka	St. Rhode Genese 31